

Nr 409

Av herr **Hanson, Per-Olof, m. fl.**, om statsanslag till karolinska mediko-kirurgiska institutet för viss forskning rörande skodon.

(Lika lydande med motion nr 470 i Andra kammaren)

Det är ett beklagligt faktum att många nutidsmänniskor lider av sjukliga förändringar i sina fötter. Framför allt hos äldre människor medför sjuka och vanställda fötter svåra problem, vilket omvittnas såväl av läkare som av fotvårdskliniker. Hos många äldre människor har förändringarna i fötterna avsevärt nedsatt rörelseförmågan, vilket medför ökat beroende av andra människor i form av skötsel och passning. Problemet är på väg att bli allvarligt social-medicinskt och det synes angeläget att pröva alla de vägar som kan beträdas för att åstadkomma en förbättring.

Under senare år har foträta skor för barn — utformade efter fotens anatomiska byggnad — börjat tillverkas. För äldre barn och för vuxna dominerar dock modesynpunkter utformningen av skorna och de medicinska synpunkterna förefaller vara mindre beaktade. De höga klackarna på många damskor medför en abnorm ställning i fotleden liksom i mellanfoten och den spetsigt utformade främre delen av skon medför ofta deformation av foten. Även vissa herrskor är likartat utformade.

Personer med sjuka fötter ställer allt större krav på samhällets vårdresurser, belägger platser på ortopediska och andra sjukvårdsavdelningar och i de allvarligaste fallen invalidiseras människor.

Frågan har särskilt stor betydelse inom vissa yrkesområden. Rent allmänt gäller det yrken inom vilka det är nödvändigt att personalen går eller står under större delen av arbetstiden, vilket är fallet för t. ex. anställda inom sjukvården, för affärsanställda, restaurangpersonal liksom åtskilliga industrier. Även inom försvarsmakten har frågan aktualiserats och man följer där problemet dock utan att kunna bygga på något vetenskapligt underlag.

Det kan vidare nämnas att delvis som en följd av den missriktade och medicinskt olämpliga skokultur som är förhärskande Stockholms stads socialvård sedan ett antal år organiserat fotvård för gamla utanför de slutna institutionerna, vilket visat sig i hög grad öka de gamlas rörlighet och möjlighet att klara sig själva. Sålunda erhöll under år 1960 ca 5000 gamla människor fotvård. Nära 26 000 behandlingar lämnades till en totalkostnad av

ca 180 000 kronor. Härtill kommer den mycket omfattande fotvård som lämnades åt på vårdhem och ålderdomshem intagna.

Det synes av anförda skäl angeläget att en vetenskaplig bearbetning av hela problemet kommer till stånd utan dröjsmål. De begränsade och föga genomförda undersökningar i frågan som hittills gjorts har varit av alltför ringa omfattning för att bilda underlag för mera målmedvetna ansträngningar att uppnå en hälsosammare fotbeklädnadskultur.

I avvaktan på att en större vetenskaplig genomarbetning av problemet blir genomförd avstår vi från att nu framlägga några förslag som riktlinjer för att få till stånd sundare fotbeklädnadsvanor. Vi vill endast nämna, att det kan komma att visa sig ändamålsenligt att i sinom tid starta en upplysningskampanj i frågan. Det torde också finnas skäl att överväga, huruvida icke fotriktiga skor i likhet med ortopediska skor borde befrias från importtull i syfte att genom den prisreduktion som därigenom blir möjlig stimulera övergång till hälsosammare skor.

Vi är medvetna om att undersökningar av olika delproblem i sammanhanget pågår på olika håll. Ett anslag av 75 000 kronor torde böra ställas till disposition för grundforskning på detta område. Vi föreslår att för nästa budgetår anvisas ett anslag av detta belopp under åttonde huvudtiteln under anslaget till karolinska mediko-kirurgiska institutet. Dispositionen av dessa medel skulle då ske under ledning av överläkaren vid ortopediska kliniken vid institutet.

Under hänvisning till det anförda får vi föreslå,

att riksdagen måtte för budgetåret 1961/62 under åttonde huvudtiteln anvisa ett anslag av 75 000 kronor att ställas till karolinska mediko-kirurgiska institutets förfogande för grundforskning rörande skons inverkan på fotens utveckling och funktion.

Stockholm den 26 januari 1961

Per-Olof Hanson

Per Hilding

Margareta Nordström